

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ecologische inventarisatie Bourtanger Tuinen

projectnummer: 250.36.50.00.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie Vlagtwedderstraat 93, Bourtange
Datum: 2-07-2020

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is voornemens om tussen de Vlagtwedderstraat 93 en van Sonostraat 20 in Bourtange zeven woningen te realiseren. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel van deze Quicksan is om na te gaan of aanvullend onderzoek ten aanzien van beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Hiertoe zijn luchtfoto's en andere foto's aangeleverd door de initiatiefnemer en de Nationale Database Flora en Fauna is geraadpleegd. De voorgenomen ontwikkeling is van dusdanige aard dat een volledige ecologische inventarisatie niet noodzakelijk is. Daarom is geen veldbezoek uitgevoerd.

PLANGEBIED

Het plangebied betreft een perceel grasland tussen de Vlagtwedderstraat 93 en van Sonostraat 20 in Bourtange en een stuk akkerland ten noordwesten van het perceel grasland (zie figuur 1). Het plangebied wordt aan de zuid- en oostzijde begrensd door woonerven. Aan de west- en noordzijde wordt het plangebied voornamelijk begrensd door akkerlanden. Het plangebied is bereikbaar via een verhard oppervlak dat tussen de Vlagtwedderstraat 93 en 95 is gelegen. Rondom de percelen staan enkele bomen. Bebouwing is niet aanwezig in het plangebied. Permanent oppervlaktewater is eveneens niet aanwezig in het plangebied.

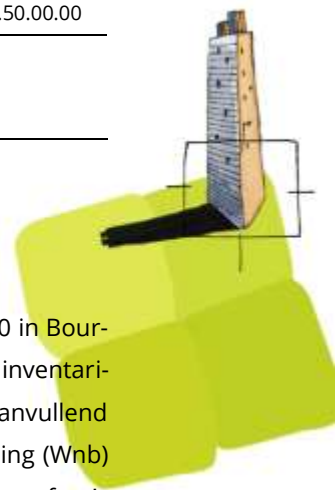
De ontwikkeling bestaat uit de realisatie van zeven woningen. Vier woningen worden gebouwd op het grasland in het zuidelijk deel van het plangebied. De overige drie woningen worden op het akkerland in het noordelijk deel gebouwd. Aan de noordzijde van het plangebied blijft circa 1.800 m² grond onbebouwd om te kunnen gebruiken als tuingrond voor de woningen ten oosten van deze grond. Om de woningen bereikbaar te maken, wordt verharding aangelegd in het verlengde van de verharding tussen de Vlagtwedderstraat 93 en 95 tot aan de van Sonostraat. Deze weg zal niet toegankelijk worden voor motorvoertuigen.

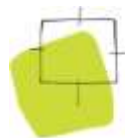
BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Vaart NZ 50, 9401 GN Assen T 0592 316 206

E info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

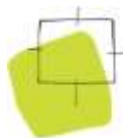

Verder wordt verharding aangelegd van noordoostzijde van het graslandperceel naar de westzijde van de akker. Voor deze ontwikkelingen wordt grond vergraven en vegetatie rondom het plangebied wordt behouden.

Figuur 1. Topografische kaart met de locatie van het plangebied (rood). (Bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Foto's 1-4. Impressie van het plangebied op 5 december 2019. Linksboven het aanzicht op het perceel vanaf de noordoostzijde. Rechtsboven het aanzicht vanaf de noordwestzijde. Linksonder het aanzicht vanaf de zuidoostzijde. Rechtsonder het aanzicht vanaf de zuidwestzijde.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna¹ (NDFF) via Quickscanhulp.nl² (© NDFF - quickscanhulp.nl 19-12-2019 09:46:59) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat om vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën en een enkele vaatplant.

De vegetatie in het plangebied bestaat voornamelijk uit een aantal algemene gras- en plantensoorten, zoals Engels raaigras, smalle weegbree, vogelmuur en gestreepte witbol. De opgaande beplanting rondom het plangebied bestaat voornamelijk uit berk. Deze soorten duiden op voedselrijke omstandigheden.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de beschermde plantensoort grote leeuwenklauw (Quickscanhulp.nl). Deze soort is gezien de intensieve akkerbouw en terreingesteldheid niet in het plangebied te verwachten. Overige beschermde plantensoorten zijn gezien de terreingesteldheid en de voedselrijkdom ook niet te verwachten.

Er is een aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen bekend uit de directe omgeving van het plangebied, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd (Quickscanhulp.nl). In het plangebied is geen bebouwing aanwezig die mogelijkheid kan bieden voor huismus of gierzwaluw om en nest te bouwen. Verder zijn geen nesten aanwezig in de bomen rondom het plangebied die geschikt zijn voor roofvogels of uilen.

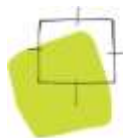
Het plangebied is matig geschikt als foerageergebied van een aantal soorten roofvogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd of sperwer. Dit geldt vooral voor de randen om de akker, hoewel ook deze geen hoge kwaliteit hebben door het intensieve agrarische gebruik.

In de bomen rondom het projectgebied kunnen mogelijk algemeen voorkomende broedvogels tot broeden komen, zoals merel en houtduif. De nesten van deze algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van een aantal vleermuissoorten, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis (Quickscanhulp.nl). Het plangebied is niet geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen door het ontbreken van bebouwing. Verblijfplaatsen van vleermuizen in de bomen rondom het plangebied zijn niet te ver-

¹ Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

² Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

wachten vanwege de geïsoleerde ligging ten opzichte van andere opgaande beplanting die wordt gebruikt als vliegroute. Het plangebied kan mogelijk onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Het plangebied vormt geen onderdeel van een belangrijke vliegroute van vleermuizen door het ontbreken van aaneensluitende rijen opgaande beplanting of watergangen.

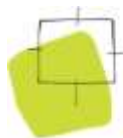
Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals veldmuis en bosmuis (Quickscanhulp.nl). Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Een aantal niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten zijn bekend uit de directe omgeving van het plangebied, namelijk eekhoorn en grote bosmuis (Quickscanhulp.nl). De bomen rondom het plangebied bevatten geen nesten van eekhoorn. Leefgebied van grote bosmuis bestaat uit gevarieerde biotopen met lage begroeiing of andere dekking; dit is in het plangebied niet aanwezig.

Waarnemingen van enkele algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker en gewone pad zijn bekend vanuit de directe omgeving van het plangebied (Quickscanhulp.nl). Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Niet-vrijgestelde amfibieënsoorten zijn niet bekend uit de directe omgeving van het plangebied (Quickscanhulp.nl). Geschikt voortplantingswater voor niet-vrijgestelde soorten is ook niet aanwezig in het plangebied. Dergelijke soorten zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden (Quickscanhulp.nl). Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop voor beschermde ongewervelden, zijn deze niet in het plangebied te verwachten.

Waarnemingen van de beschermde reptielensoort adder zijn bekend vanuit de omgeving van het plangebied (Quickscanhulp.nl). Geschikt leefgebied voor adder, zoals heide- en bosterreinen met schuilplaatsen zoals ondergrondse holtes of holtes tussen wortels van bomen, zijn niet aanwezig in het plangebied. Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop in het plangebied worden deze en andere beschermde reptielensoorten niet verwacht.

Waarnemingen van beschermde vissensoorten zijn vanuit de directe omgeving van het plangebied niet bekend (Quickscanhulp.nl). Beschermde vissensoorten zijn niet in het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van watergangen.

TOETSING

Bij uitvoering van het plan wordt het plangebied mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor buizerd en sperwer. Het plangebied vormt echter hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van deze soorten en bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief en hoogwaardiger foerageergebied voor deze soorten aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden dan ook niet op.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de plannen zullen geen vleermuisverblijfplaatsen of jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels verloren gaan. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen en jaarrond beschermde nestplaatsen kunnen daardoor uitgesloten worden.

Het plangebied zal veranderen van karakter maar naar verwachting niet volledig ongeschikt worden als foerageergebied voor eventueel te verwachten vleermuissoorten. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen, ten gevolge van de werkzaamheden, treden niet op.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig projectgebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden, geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe

werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

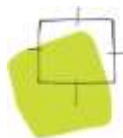
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN - voormalige Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor de provincie Groningen uitgewerkt in de Provinciale Omgevingsvisie 2019 en de Omgevingsverordening provincie Groningen 2019. Van belang is dat de provincie geen externe werking kent voor het NNN.

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt verder buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande bos- en natuurgebieden en weidevogel- en akkervogelleefgebieden. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op 'leefgebied akkervogels' en dat voorziet in een nieuwe grootschalige ruimtelijke ontwikkeling biedt inzicht in de maatregelen die nodig zijn om de mogelijke schade aan de waarde van het leefgebied voor akkervogels te voorkomen en restschade elders te compenseren als die ontwikkeling in significante mate afbreuk kan doen aan de waarden van het leefgebied voor akkervogels door aantasting van de landschappelijke openheid, of door verstoring van vogels en aantasting van het areaal.

INVENTARISATIE

In het kader van de Wnb beschermde gebieden liggen op ruime afstand van het plangebied. Het meest nabijgelegen beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied 'Lieftingsbroek' dat gelegen is op een afstand van circa 4 kilometer ten westen van het plangebied. Het meest nabijgelegen NNN-gebied ligt op circa 600 meter ten zuidoosten van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als 'Natuur buiten het NNN' omvat een bos dat op circa 660 meter afstand ten westen van het plangebied is gelegen. Het plangebied is gelegen in een akkervogelleefgebied.

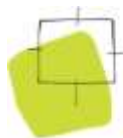
Beschermde gebieden rondom het plangebied (rood). Groene achtergrond: leefgebied akkervogels. Lichtgroen gearceerd: Natuur buiten NNN. Donker groen: NNN. (bron kaartondergrond: ruimtelijkeplannen.nl).

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied 'Lieftingsbroek'. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebieden door bebouwing, (water)wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Over deze afstand kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000- gebieden. Daarom is een AERIUS-berekening gemaakt waaruit blijkt dat tijdens de aanleg- en gebruiksfase geen sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden. De berekening is gerapporteerd in Notitie stikstofberekening (BügelHajema Adviseurs, 13 januari 2020).

Gezien de afstand tot de beschermde gebieden en de aard van het plan zijn geen negatieve effecten te verwachten op het NNN, natuur buiten het NNN en weidevogelkansgebieden. Het gebied is (net als de heel bebouwde kom van Bourtange) aangewezen als akkervogelleefgebied. Het gaat om een klein gebied, deels ingeklemd tussen bebouwing, waardoor de landschappelijke openheid niet wordt aangetast. Er treedt echter wel aantasting van areaal van akkervogelleefgebied op. Negatief effect op beschermd akkervogelleefgebied is niet uitgesloten. Op dit punt is de voorgenomen ontwikkeling mogelijk in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van de ontwikkeling een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan. Een ontheffing van de Wnb voor beschermde soorten is niet nodig.

In verband met de soortbescherming van de Wnb is het wel nodig om bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels.

Er treedt door de stikstofdepositie geen negatief effect op in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde Natura 2000-gebieden. Een vergunning van de Wnb is in het kader van de stikstofdepositie dan ook niet benodigd.

Overleg met de provincie is nodig om te bepalen of zij de voorgenomen ontwikkeling ziet als een kleinschalige ontwikkeling, dan wel een grootschalige ontwikkeling waarvoor nadere analyse van mogelijke schade voor akkervogels en eventueel compensatie nodig is. Op dit punt is de voorgenomen ontwikkeling mogelijk in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

De ontwikkeling is ten aanzien van NNN niet in strijd met de Omgevingsverordening provincie Groningen 2019.